

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

DOHODNINA IN KMETIJSTVO

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Dohodnina in kmetijstvo

Pripravila: mag. Neva PAJNTAR, višja koordinatorica s področja ekonomike kmetijstva,

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS), Sektor za kmetijstvo in gozdarstvo

Lektoriranje: mag. Nevenka Gajšek, Generalni sekretariat Vlade, Sektor za prevajanje

Oblikovanje: Furmil, Vidonja Milan, s. p.

Tisk: Formatisk d. o. o.

Avtor fotografij: Neva Pajntar, arhiv Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

Kraj izdaje: Ljubljana

Založnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Leto izida: avgust 2015 (posodobljena izdaja)

Število izvodov: 2.200

Za vsebino publikacije je odgovorna Neva Pajntar, KGZS. Priprava vsebine zloženke je financirana iz proračuna Republike Slovenije, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, v okviru izvajanja programa javne službe kmetijskega svetovanja.

Tisk sofinancirata Evropska unija, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, in Republika Slovenija. Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja Republike Slovenije 2014–2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Kazalo

Uvod	5
Zakonodaja	6
Osnovna kmetijska in osnovna gozdarska dejavnost	7
Druga kmetijska dejavnost in vpis v davčni register	9
Dopolnilne dejavnosti na kmetijah	10
Zavezanci za dohodnino iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti	10
Kmečko gospodinjstvo	11
Vloga za določitev dejanskega uporabnika	11
Kaj spada med dohodke iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti	12
Komu se pripišejo dohodki iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti	14
Prostovoljno/obvezno ugotavljanje davčne osnove na podlagi računovodstva oziroma evidenc za davčne namene	14
Določitev nosilca kot zavezanca za dohodnino za kmetijsko in gozdarsko dejavnost ter dopolnilne dejavnosti	15
Ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov	16
Ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov	17
Enostavno računovodstvo	17
Dvostavno računovodstvo	17
Obveznost izdajanja računov z uporabo elektronske naprave	19
Kateri izmed možnih načinov ugotavljanja davčne osnove je za zavezanca najugodnejši	19
Dohodninska lestvica	19
Povprečenje davčne stopnje	20
Znižanje katastrskega dohodka zaradi naravnih nesreč	21
Oprostitve	21
Investicijska olajšava za vlaganje v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost	22
Davčne olajšave	23
Splošna olajšava	23
Osebnolajšave	23
Posebna olajšava za vzdrževane družinske člane	23
Letna davčna osnova	24
Akontacija dohodnine od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti	25
Informativni izračun dohodnine, napoved, odločba o odmeri	25
Odlogi/obročno plačilo/odpisi davkov in prispevkov za pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje	26
Kronologija sprememb ZDoh-1 in ZDoh-2 na področju obdavčevanja osnovne kmetijske dejavnosti	27
Prilogi	28

Uvod

Za kmete in pogosto tudi za kmetijske svetovalce so davki in druge upravne zadeve najbolj nepriljubljene in nebodigatreba nadloge. A žal je prav to področje vse bolj aktualno in vse bolj odločilno vpliva na gospodarjenje kmetij. V preteklem desetletju smo iz razmeroma togega in stabilnega sistema obdavčevanja kmetijske in gozdarske dejavnosti vstopili v sistem neprestanih sprememb. Zaradi zapletenosti in medsebojne povezanosti predpisov, ki urejajo različne davščine, se v tem sistemu vse težje znajdejo ne le kmetje, pač pa tudi kmetijske strokovne službe.

Namen brošure Dohodnina in kmetijstvo je iz množice predpisov izluščiti najpomembnejša določila, jih »prevesti« iz uradniškega jezika v bralcu priljuden jezik in postaviti v logično zaporedje, ki bralcu omogoča sledenje rdeči niti. Brošura je namenjena tako kmetom kot tudi strokovnjakom, ki kmetom svetujejo, kateri izmed možnih načinov obdavčitve bi bil zanje najugodnejši.

Avtorica mag. Neva Pajntar dela kot višja koordinatorka s področja ekonomike kmetijstva v Sektorju za kmetijstvo in gozdarstvo na Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije. Že dve desetletji je v okviru javne službe kmetijskega svetovanja odgovorna za strokovno delo na tem področju, pri čemer v zadnjih letih vse večjo pozornost namenja prav področju obdavčevanja dohodkov iz kmetijske in gozdarske dejavnosti ter dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

Brošuro Dohodnina in kmetijstvo je leta 2013 izdala Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v okviru projekta Kmetijstvo je zakon. V preteklih dveh letih je bilo na področju dohodnine veliko sprememb, predvsem pri izračunih katastrskega dohodka, uveljavljanju normiranih odhodkov, seznamu dohodkov iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, ki so oproščena plačila dohodnine, in ne nazadnje se z letom 2016 ukinja obvezno vodenje računovodstva kmečkih gospodinjstev. Iz tega razloga se je Mreža za razvoj podeželja odločila za financiranje tiska dopolnjene in posodobljene brošure.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je pri pripravi brošure sodelovala s strokovnjaki Ministrstva za finance in Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Zakonodaja

Zakon o dohodnini

S tem zakonom se ureja sistem in uvaja obveznost plačevanja dohodnine, ki je davek od dohodkov fizičnih oseb. Zakon o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, 13/11-UPB7, z nadaljnjimi spremembami in dopolnitvami: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4697>)

Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka

Ta zakon ureja sistem ugotavljanja katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj. Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka – ZUKD-1 (Uradni list RS, št. 9/11, z nadaljnjimi spremembami in dopolnitvami: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO6020>)

Zakon o davčnem postopku

Ta zakon med drugim ureja obračunavanje, odmero, plačevanje, vračilo, nadzor in izvršbo davkov ter pravice in obveznosti zavezancev za davek. Zakon o davčnem postopku – ZDavP-2 (Uradni list RS, št. 13/11-UPB, z nadaljnjimi spremembami in dopolnitvami: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4703>)

Dohodnina dohodke fizičnih oseb glede na vrsto dohodka obravnava na dva načina, preko tim. sintetične obdavčitve (seštevanje različnih vrst dohodkov na letni ravni in progresivna obdavčitev letne davčne osnove) ali preko tim. cedularne obdavčitve (vsaka posamezna vrsta dohodka se obdavči samostojno z enotno davčno stopnjo kot dokončnim davkom).

Dohodki, ki se ne všttevajo v letno davčno osnovo (so obdavčeni cedularno):

- dohodek iz dejavnosti, kadar se ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov,
- dohodek iz oddajanja premoženja v najem in
- dohodek iz kapitala.

Dohodki, ki se všttevajo v letno davčno osnovo (so obdavčeni sintetično):

- dohodek iz zaposlitve,
- dohodek iz dejavnosti, kadar se ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov,
- dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti,
- drugi dohodki.

Kot dohodek ne štejejo: dediščine, izplačila na podlagi zavarovanj, darila fizičnih oseb ipd.

Dohodnine so oproščeni: nekatere denarne pomoči in subvencije, v kolikor niso povezane z opravljanjem dejavnosti, invalidnine, dodatek za pomoč in pretrežbo, starševski ali otroški dodatek, pomoč brezposelnim, štipendije, nekatere odškodnine, preživnine, posmrtnine ipd. ter nekateri dohodki, povezani s kmetijsko in gozdarsko dejavnostjo (26. člen ZDoh-2).

Dohodek je pridobljen oziroma dosežen v davčnem (tj. koledarskem) letu, v katerem je prejet (izplačan), razen pri dohodkih fizičnih oseb, ugotovljenih na podlagi računovodstva, in pri uveljavljanju normiranih odhodkov.

Osnovna kmetijska in osnovna gozdarska dejavnost

Osnovna kmetijska in osnovna gozdarska dejavnost je v ZDoh-2 opredeljena kot pridelava, ki je v celoti ali večinoma vezana na uporabo kmetijskih in gozdnih zemljišč, določena s predpisi o ugotavljanju katastrskega dohodka ter ustrezno evidentirana v zemljiškem katastru. Osnovna dejavnost je tista, ki je lahko obdavčena pavšalno na podlagi katastrskega dohodka.

Katastrski dohodek je pavšalna ocena možnega tržnega dohodka od dejavnosti kmetijstva in gozdarstva na kmetijskih in gozdnih površinah, ki bi ga bilo mogoče doseči s povprečno krajevno običajno vrsto in ravno pridelave. Na podlagi katastrskega dohodka so lahko obdavčeni dohodki od:

- pridelave na njivah (žita, krompir, krmne rastline, oljnice, sončnice, buče za olje, krmni posevki, nekatere vrste zelenjadnic, ki se lahko gojijo kot poljščine, npr. zelje, čebula, česen ipd.),
- pridelave travinja na travniških površinah,
- pridelave sadja v trajnih nasadih, pridelava hmelja,
- pridelava vina in oljčnega olja iz lastnega pridelka grozdja in oljk,
- živinoreje, vezane na pretežno lastno pridelavo krme na njivah ali travinju (prodaja živih živali),
- čebelarstva, od panjev evidentiranih v registru čebelnjakov (pridelava medu, vzreja čebeljih matic ter pridelava voska, matičnega mlečka in propolisa),
- pridelave hlodovine in drv, pridelava novoletnih drevesc iz mladja, gojenja in varstva gozda ter dela za vzdrževanje grozdnih cest in vlak,
- opravljanja kmetijskih in gozdarskih storitev s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo v okviru strojnih krožkov v višini in pod pogoji, ki jih določa pravilnik, ki ureja pogoje za oprostitve plačila dohodnine za te storitve (ob neizpolnjevanju teh pogojev je treba delo opravljati v okviru dopolnilne dejavnosti ali drugih registriranih dejavnosti).

Pri izračunu katastrskega dohodka vinograda je upoštevana kombinacija prodaje grozdja in vina, pri izračunu katastrskega dohodka oljčnika pa je upoštevano, da se večina oljk predela v oljčno olje.

Osnovna kmetijska dejavnost je tudi čebelarstvo

Za pavšalno obdavčitev na podlagi katastrskega dohodka velja tudi izjema od obveznosti izdajanja računov po 143. členu pravilnika, ki opredeljuje izvajanje Zakona o davku na dodano vrednost. Določeno je, da se obveznost izdajanja računov v skladu z drugim odstavkom 81. člena Zakona o davčnem postopku ne nanaša na davčne zavezance, kadar opravljajo dobavo kmetijskih in gozdnih pridelkov in storitev neposredno končnemu potrošniku (npr. neposredna prodaja na domu, prodaja od vrat do vrat, neposredna prodaja na premičnih stojnicah, na tržnici). Drugim kupcem (ki niso končni potrošniki) pa morajo tudi zavezanci, ki so obdavčeni na podlagi katastrskega dohodka, izdajati račune. Izdani računi ne vplivajo na njihovo pavšalno obdavčitev.

Z letom 2013 so na podlagi ZUKD-1 (na podlagi dejanske rabe in bonitete zemljišč) začeli veljati novi izračuni katastrskega dohodka. Ker so se razmerja v višini katastrskega dohodka med posameznimi dejanskimi rabami bistveno spremenila, je ZUKD-1B uzakonil »kapico«, ki je povečanje katastrskega dohodka na posamezno parcelo v primerjavi s predhodnim letom omejila na največ 10 %. Zneski katastrskega dohodka, omejeni s »kapico«, so zamrznjeni do vključno leta 2016, z letom 2017 pa so predvideni novi izračuni na podlagi novega zakona in nove metodologije.

Na podlagi katastrskega dohodka ne morejo biti obdavčeni dohodki od:

- pridelave sadik sadnega, gozdnega, okrasnega drevja, grmičevja, vinske trte in hmelja,
- pridelave okrasnih rastlin,
- intenzivne pridelave vrtnin, sadik vrtnin in zelišč na prostem (pridelava več kot ene vrtnine oziroma zelišča na isti površini v posameznem letu),
- pridelave vrtnin v zaprtih prostorih (plastenjaki, rastlinjaki ipd.),
- intenzivne (tržne) pridelave jagod,

- intenzivne pridelave drugega jagodišča (ameriške borovnice, ribez ipd.), razen če so v registru kmetijskih gospodarstev zavedene kot trajni nasadi,
- pridelave špargljev in drugih vrst večletnih kultur na njivah,
- reje živali s pretežno kupljeno krmo (rejec nima v lasti ali uporabi dovolj zemljišč, na katerih bi prideloval krmo za rejo teh živali),
- zakola in prodaje celih trupov živali ali kosov mesa,
- vzreje konj za jahanje, kasaštvo,
- plantažnega gojenja novoletnih drevesc, nabiranja gozdnih plodov, proizvodnje razžaganega lesa (deske, plohi, late ipd.),
- dopolnilnih dejavnosti na kmetiji.

Druga kmetijska dejavnost in vpis v davčni register

Vse vrste pridelave, ki se štejejo pod kmetijsko dejavnost, vendar ne spadajo pod obdavčitev v okviru katastrskega dohodka, so t. i. druge kmetijske dejavnosti. Te dejavnosti se obravnavajo kot kmetijske dejavnosti, za katere se mora davčna osnova ugotavljati na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Pridelovalci se morajo registrirati tako, da predložijo prijavo za vpis v davčni register ali pa vložijo prijavo v poslovni register (opravljanje dejavnosti v statusu samostojnega podjetnika ali podjetja). Pridelovalci, ki se vpišejo v davčni register, postanejo t. i. fizična oseba z dejavnostjo (niso s. p. ali podjetje) in ohranijo vse pravice iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja kmetov.

Pridelava drv in hlodovine sodita med osnovno gozdarsko dejavnost, za predelavo gozdnih lesnih sortimentov pa je potrebno registrirati dopolnilno dejavnost na kmetiji

Dopolnilne dejavnosti na kmetijah

Na podlagi Uredbe o dopolnilnih dejavnostih se lahko na kmetijah opravljajo naslednje skupine dopolnilnih dejavnosti:

- predelava primarnih kmetijskih pridelkov,
- turizem na kmetiji,
- predelava gozdnih lesnih sortimentov,
- prodaja kmetijskih pridelkov in izdelkov s kmetij,
- vzreja in predelava vodnih organizmov,
- dejavnost, povezana s tradicionalnimi znanji na kmetiji, storitvami oziroma izdelki,
- predelava rastlinskih odpadkov ter proizvodnja in prodaja energije iz obnovljivih virov,
- storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in opremo ter ročna dela,
- svetovanje in usposabljanje v zvezi s kmetijsko, gozdarsko in dopolnilno dejavnostjo,
- socialno-varstvene storitve.

Na kmetijah, kjer se opravlja dopolnilna dejavnost, se mora za dopolnilno dejavnost davčna osnove ugotavljati na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

Zavezanci, ki obenem opravljajo drugo kmetijsko dejavnost, za katero so vpisani v davčni register, in dopolnilne dejavnosti na kmetiji, pripravijo en sam (enotni) davčni obračun, ki zajema rezultate vseh njihovih dejavnosti. Prihodki od dopolnilnih dejavnosti morajo biti evidentirani ločeno le za potrebe letnega poročanja upravni enoti o doseženem dohodku iz naslova dopolnilnih dejavnosti.

Zavezanci za dohodnino iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti

- zavezanci so člani kmečkega gospodinjstva, ki so na dan 30. junija leta, za katero se dohodek ugotavlja, vpisani v zemljiški knjigi oziroma zemljiškem katastru kot lastniki, zakupniki ali imetniki pravice do uporabe kmetijskega ali gozdnega zemljišča na podlagi drugega pravnega naslova,
- poleg teh so zavezanci tudi člani kmečkega gospodinjstva, ki so jim izplačana sredstva za ukrepe kmetijske politike ter
- lastniki ali uporabniki čebeljih panjev.

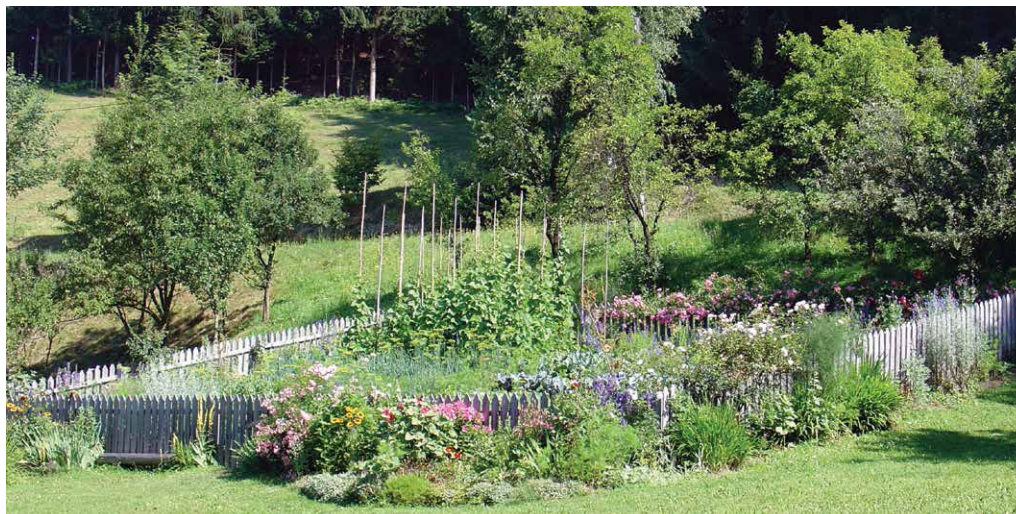
Kmečko gospodinjstvo

Kmečko gospodinjstvo je skupnost ene ali več fizičnih oseb, članov enega ali več gospodinjstev (po ZDoh-2L to velja od leta 2013 dalje), evidentiranih na istem naslovu, ki so na dan 30. junija v davčnem letu po predpisih o prijavi prebivališča stalno ali začasno prijavljene na tem naslovu, niso najeta delovna sila, njihov skupni dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti pa znaša najmanj 200 evrov.

V Sloveniji na skoraj 350.000 naslovih živi več kot 420.000 gospodinjstev, katerih člani imajo v lasti ali uporabi kmetijska in gozdna zemljišča, za dohodnino od dohodkov od teh zemljišč pa je (zaradi oprostitve za vsa gospodinjstva z največ 200 evri dohodka iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti) zavezanih le okoli 70.000 gospodinjstev oziroma okoli 95.000 oseb.

Vloga za določitev dejanskega uporabnika

Dohodnina se načeloma odmeri osebi, ki dohodek lahko doseže, torej dejanskemu uporabniku zemljišča. Če zemljišče dejansko uporablja oseba, ki nima pravice do uporabe zemljišča na podlagi pravnega naslova v zemljiški knjigi in zemljiškem katastru (zakup ni vpisan v zemljiško knjigo v skladu z Zakonom o kmetijskih zemljiščih), se lahko za davčne namene ta pravica pripiše dejanskemu uporabniku zemljišča s posebno vlogo pri davčnem organu. Vlogo je treba oddati pred 30. junijem, da se upošteva že za tekoče koledarsko leto.

Vrtnine so uvrščene med dejansko rabo njiva (šifra GERK 1100)

Kaj spada med dohodke iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti

Davčna osnova članov kmečkega gospodinjstva, zavezancev za dohodnino iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, so naslednji dohodki:

- katastrski dohodek,
- pavšalna ocena dohodkov na čebelji panj,

- obdavčljiva plačila za ukrepe kmetijske politike in druga plačila iz naslova državnih pomoči (v letih 2012 in 2013 še v 50-odstotnem deležu, od 2014 pa v 100-odstotnem), prejeta v zvezi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti.

Obdavčljiva plačila za ukrepe kmetijske politike so:

- neposredna plačila (plačilne pravice in živalske premije),
- sredstva za nekatero ukrepe iz 1. osi Programa razvoja podeželja (PRP) 2007–2013 (zgodnje upokojevanje, dodajanje vrednosti ipd.) ter za vse ukrepe iz 3. osi (ker se ne nanaša na osnovno dejavnost),
- sredstva za nekatero ukrepe PRP 2014–2020, ki jih določa Uredba o ukrepih za izboljšanje konkurenčnosti v kmetijskem, živilskem in gozdarskem sektorju, ki niso pridobljena v zvezi z dolgoročnimi vlaganji v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost,
- nekatere pomoči po pravilih ***de minimis*** (primer smrti, invalidnosti, nesposobnosti za delo, slabšanje ekonomskih razmer ipd.),
- sredstva za sofinanciranje zavarovalnih premij.

Dohodki, ki so na podlagi 26. člena ZDoh-2 oproščeni plačila dohodnine:

- dohodki iz opravljanja kmetijskih in gozdarskih storitev s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo v okviru strojnih krožkov,
- podpore za sheme kakovosti za kmetijske pridelke (od 2015 dalje),
- kmetijsko-okoljska podnebna plačila,
- plačila za ekološko kmetovanje,
- plačila v okviru območij Natura 2000 in na podlagi okvirne direktive o vodah,
- plačila za območja z naravnimi ali drugimi posebnimi omejitvami (OMD),
- plačila za dobrobit živali,
- plačila za gozdarsko-okoljske in podnebne storitve ter ohranjanje gozdov,
- plačilo za ti. zeleno komponento (od 2015 dalje),
- plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike, pridobljena v zvezi z dolgoročnimi vlaganji (investicijske podpore),
- izplačila na podlagi zavarovanja za škodo na premoženju,
- denarne pomoči zaradi naravne in druge nesreče,
- odškodnino za škodo, ki jo povzročijo prostoživeče živali ali zavarovane prostoživeče živalske vrste (od 2015 dalje),
- dohodki kmečkega gospodinjstva iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti, nižji od 200 evrov,
- plačila vzorčnikom za vodenje knjigovodstva FADN,
- pavšalni dohodek do 40 čebeljih panjev.

Prejemki iz medsosedske pomoči med kmetijskimi gospodarstvi v okviru strojnih krožkov so oproščeni plačila dohodnine

Komu se pripišejo dohodki iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti

- katastrski dohodek se posameznemu zavezancu pripiše za zemljišča, ki jih ima pravico uporabljati (jih ima v lasti, zakupu itd.),
- pavšalna davčna osnova za panj se pripiše uporabniku panja,
- obdavčljiva plačila za ukrepe kmetijske politike in državnih pomoči se pripišejo članom kmečkega gospodarstva v sorazmernem deležu glede na skupno število zavezancev v kmečkem gospodarstvu (ne glede na to, kolikšna je višina katastrskega dohodka posameznega zavezanca).

Prostovoljno/obvezno ugotavljanje davčne osnove na podlagi računovodstva oziroma evidenc za davčne namene

Ugotavljanje davčne osnove za osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost na podlagi:

- dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov (računovodstvo),
- dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov (vodenje evidenc za davčne namene).

Obvezno ugotavljanje davčne osnove na podlagi računovodstva oziroma evidenc za davčne namene je s 1. januarjem 2016 ukinjeno.

V letih 2014 in 2015 je bilo vodenje računovodstva obvezno,

- ko je dohodek kmečkega gospodinjstva iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti presegel 7.500 evrov,
- prag 7.500 evrov je bil izračunan kot povprečje dveh zaporednih predhodnih let, kar je omililo težavo izplačil subvencij za dve koledarski leti v istem letu,
- v letu 2014 je na obvezno vodenje ustreznih evidenc prešlo 1.233 kmečkih gospodinjstev, z letom 2015 se jih je na novo vključilo 153, pred tem jih je bilo prostovoljno vključenih 227.

Prostovoljno ugotavljanje davčne osnove na podlagi računovodstva oziroma evidenc za davčne namene

Kmečka gospodinjstva se za osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost lahko odločijo za tak način ugotavljanja davčne osnove pod pogojem, da se za te dejavnosti obenem obračunava tudi davek na dodano vrednost. Drugi pogoji so navedeni v nadaljevanju.

Določitev nosilca kot zavezanca za dohodnino za kmetijsko in gozdarsko dejavnost ter dopolnilne dejavnosti

- člani kmečkega gospodinjstva enega od zavezancev za dohodnino od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti določijo kot zavezanca za celotno kmetijsko in gozdarsko dejavnost v okviru kmečkega gospodinjstva, oziroma če se v okviru kmečkega gospodinjstva opravlja tudi druga kmetijska ali dopolnilna dejavnost, tudi kot zavezanca za celotno kmetijsko in dopolnilno dejavnost,
- nosilec ni nujno oseba, ki je kot nosilec evidentiran v registru kmetijskih gospodarstev za potrebe uveljavljanja ukrepov kmetijske politike, in tudi ni nujno nosilec dopolnilne dejavnosti,
- katerikoli član kmečkega gospodinjstva, ne samo nosilec, lahko na svoje ime izda račun za prodane pridelke ali storitve, priporočljivo pa je, da so na računu navedeni tudi podatki o nosilcu,
- način ugotavljanja davčne osnove (po dejanskih ali normiranih odhodkih) morajo člani kmečkega gospodinjstva priglasiti pri davčnem organu in se zavezati, da bodo davčno osnovo na tak način ugotavljali najmanj pet davčnih let,
- rok za priglasitev nosilca in načina ugotavljanja davčne osnove davčnemu organu je do 31. oktobra za začetek z naslednjim koledarskim letom,
- celotni dohodek se pripiše izbranemu nosilcu, vendar se v primeru ugotavljanja davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov za določitev davčne stopnje na letni ravni dohodek porazdeli na nosilca in člane kmečkega gospodinjstva, ki so pokojninsko in invalidsko zavarovani iz naslova kmetijske dejavnosti.

Za popestritev turistične ponudbe se v okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji lahko izvaja prevoz potnikov z vprežnimi vozili

Ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov

- na področju uveljavljanja normiranih odhodkov je ZDoh-2L prinesel korenite spremembe, ki so začele veljati leta 2013, ZDoh-2N pa je s 1. januarjem 2015 pogoje še izboljšal,
- »računovodstvo« v primeru normiranih odhodkov se strokovno imenuje »vodenje evidenc za davčne namene«,
- normirane odhodke sme uveljavljati zavezanec, ki ne presega **50.000 evrov letnega prihodka** (to velja za dopolnilne dejavnosti in kmetijske dejavnosti, ki ne morejo biti obdavčene na podlagi katastrskega dohodka),
- za kmečko gospodinjstvo, ki za vso svojo kmetijsko, gozdarsko in dopolnilno dejavnost ugotavlja dohodek na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, je prag letnih prihodkov **100.000 evrov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet** (če sta dva zavarovanca, sme nosilec uveljavljati normirane odhodke do višine 200.000 evrov letnega prihodka),
- v prvem in drugem letu se sme kmečko gospodinjstvo odločiti za normirane odhodke ne glede na višino prihodkov,
- normirani odhodki so določeni v višini 80 % prihodkov (v davčno osnovo se torej všteva 20 % prihodkov),
- med prihodke se poleg prihodkov od prodaje vštevajo tudi vsa plačila za ukrepe kmetijske politike (vključno s kmetijsko-okoljskimi plačili in plačili za območja z omejenimi dejavniki), investicijske podpore se vključijo v časovne razmejitve,
- normiranci nimajo pravice do olajšav, tudi ne do investicijske olajšave,
- prispevki za socialno varnost ne znižujejo davčne osnove,
- velja načelo obračunane (in ne plačane) realizacije,

- izplačevalci dohodkov ne plačajo predhodne akontacije dohodnine, normiranci sami izdelajo davčni obračun,
- obdavčitev ugotovljenega dohodka je cedularna, in sicer s fiksno 20-odstotno stopnjo, kar pomeni, da ta dohodek ne bo zapadel v obdavčitev po progresivni lestvici glede na višino vseh dohodkov zavezanca, pač pa je t. i. dohodek, ki se ne všteva v letno davčno osnovo (grafični prikaz je **priloga 2**),
- zaradi cedularne obdavčitve ni možnosti povprečenja (znižanja davčne stopnje, če je v kmečkem gospodinjstvu več kmetijskih zavarovancev),
- vodenje davčnih evidenc je enostavno, niso potrebni stroški za računovodski servis,
- priglasitev ugotavljanja davčne osnove na podlagi normiranih odhodkov se za osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost opravi do 31. oktobra za naslednje koledarsko leto (za druge dejavnosti pa kadarkoli med letom, ko se začnejo opravljati), za naslednja leta se priglasitev opravi v okviru obrazca obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, podaljšanje je samodejno, zavezanci pa morajo sami preverjati, če še izpolnjujejo pogoje za uveljavljanje normiranih odhodkov.

Na območjih z omejenimi dejavniki za kmetijsko pridelavo prevladuje ekstenzivna živinoreja

Ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov

Enostavno računovodstvo

- zakonska podlaga je 73. člen Zakona o gospodarskih družbah – ZGD-1,
- podjetnik ne sme prekoračiti dveh od treh meril: povprečno število delavcev ne sme presegati tri, letni prihodki morajo biti nižji od 50.000 evrov, povprečna vrednost aktive ne sme presegati 25.000 evrov.

Dvostavno računovodstvo

- zakonska podlaga je 54. člen Zakona o gospodarskih družbah ZGD-1,
- SRS 39, Spremembe in dopolnitve SRS (2006) (Ur. l. RS, št. 2/2012), Navodila za knjiženje poslovnih dogodkov v kmetijski dejavnosti z vzpostavitvijo povezave med knjigovodstvom FADN in davčnim knjigovodstvom ter temu ustrezen kontni načrt, v katerem se podrobneje določa postopek vodenja knjigovodstva in ureja tudi nekatere poenostavljene rešitve za vrednotenje osnovnih sredstev; navodilo je bilo pripravljeno v sodelovanju z Slovenskim inštitutom za revizijo, Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvom za finance in Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije ter je na voljo na spletni strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- med prihodke se v davčno osnovo poleg prihodkov od prodaje všteto tudi vsa plačila za ukrepe kmetijske politike (vključno s kmetijskookoljskimi plačili in plačili za območja z omejenimi dejavniki),
- uveljavljati je mogoče vse stroške materiala, storitev, amortizacije, najete delovne sile in zemljišč,
- način računovodenja upošteva pravila računovodskih standardov za samostojne podjetnike posameznike,
- investicijske podpore prikaže kot dolgoročne pasivne časovne razmejitve in ima možnost uveljavljanja investicijskih olajšav,
- vodenje računovodstva ni enostavno, večinoma je treba najeti računovodski servis.

Posebnosti ugotavljanja davčne osnove na podlagi računovodstva pri kmetijski dejavnosti

- za prenehanje opravljanja dejavnosti se ne šteje določitev novega nosilca dejavnosti, če se kot nosilec dejavnosti določi drug član kmečkega gospodinjstva (sprememba začne veljati s prvim dnevom naslednjega leta po letu priglasitve spremembe), prav tako ne potek petletnega roka,
- za potrebe ugotavljanja davčne osnove se sredstva, ki so v lasti ali finančnem najemu člana kmečkega gospodinjstva in se uporabljajo za opravljanje dejavnosti, štejejo, kot da so v lasti ali finančnem najemu nosilca dejavnosti,
- pravice in obveznosti, ki jih je pridobil oziroma prevzel član kmečkega gospodinjstva v zvezi z opravljanjem dejavnosti, veljajo, kot da jih je pridobil oziroma prevzel nosilec dejavnosti,
- kot odhodek se v primeru ugotavljanja davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov priznajo tudi obvezni prispevki za socialno varnost članov kmečkega gospodinjstva iz naslova kmetijske in dopolnilne dejavnosti.

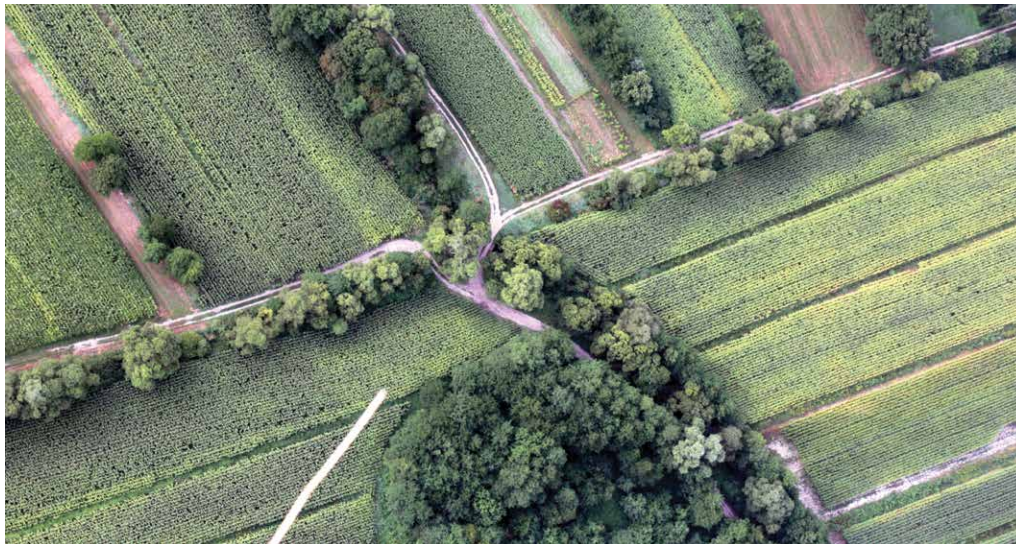
Obveznost izdajanja računov z uporabo elektronske naprave

Obveznost izdajanja računov z uporabo elektronske naprave se nanaša na zavezance, ki:

- so se za osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost odločili za ugotavljanje davčne osnove na podlagi računovodstva oziroma evidenc za davčne namene,
- opravljajo druge kmetijske dejavnosti,
- opravljajo dopolnilne dejavnosti na kmetijah in
- so zavezanci, identificirani za namene DDV.

Za vse dobave blaga in storitev je v primeru gotovinskega poslovanja z letom 2016 pri izdajanju računov vpeljana obveznost uporabe elektronske naprave oziroma t. i. davčne blagajne. Zavezanci morajo ob vsakem prejetem plačilu v gotovini izdati račun prek elektronske naprave, ki izpolnjuje predpisane pogoje, omogoča elektronsko podpisovanje podatkov o računu in elektronsko povezavo za izmenjavo podatkov z davčnim organom. Zavezanci morajo kupcu blaga oziroma naročniku storitve vselej izročiti račun. Obvestilo o obveznosti izdaje računa mora biti objavljeno na vidnem mestu.

Z namenom razbremenitve malih zavezancev, ki izdajajo le manjše število računov, bo finančna uprava omogočila izdajanje računov s programom na portalu e-Davki. Prav tako je z Zakonom o davčnem potrjevanju računov omogočeno prehodno obdobje do 31. decembra 2017, v katerem bodo lahko zavezanci izdajali račune iz vezane knjige računov, podatke o računih pa bodo morali v desetih delovnih dneh od izdaje računa preko elektronske povezave poslati davčnemu organu.

Za večino kmetij je obdavčitev po katastrskem dohodku še vedno najugodnejša

Kateri izmed možnih načinov ugotavljanja davčne osnove je za zavezance najugodnejši

- ni enotnega odgovora, pač pa je to odvisno od okoliščin na posamezni kmetiji,
- za večino kmetij je še vedno najugodnejša in najenostavnejša obdavčitev po sistemu katastrskega dohodka, ki pa se spreminja (nova metodologija naj bi bila uveljavljena leta 2017),
- doslej se je za ugotavljanje dejanskih dohodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov za osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost prostovoljno odločilo okoli 230 kmetij,
- uporaba preprostega svetovalnega orodja IT (preglednica excel) javne službe kmetijskega svetovanja za primerjavo davčnih obveznosti na konkretni kmetiji v primeru ugotavljanja davčne osnove po sistemu katastrskega dohodka, normiranih odhodkov in dejanskih dohodkov; svetovalno orodje je predstavljeno v prilogi 1.

Dohodninska lestvica

Stopnje dohodnine za leto 2015

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		znaša dohodnina v evrih
nad	do	
	8.021,34	16 %
8.021,34	18.960,28	+ 27 % nad 8.021,34
18.960,28	70.907,20	+ 41 % nad 18.960,28
70.907,20		+ 50 % nad 70.907,20

Povprečenje davčne stopnje

- nosilcu kmečkega gospodinjstva, ki je za osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost prevzel vodenje računovodstva (po dejanskih dohodkih) oziroma evidenc za davčne namene (po normiranih odhodkih), se pripišejo vsi dohodki,
- davčna stopnja se v primeru dejanskih dohodkov izračuna tako, da se dohodek razdeli na toliko delov, kolikor je članov kmečkega gospodinjstva, ki so obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovani iz naslova kmetijske in dopolnilne dejavnosti, ter izračuna, kakšna bi bila efektivna stopnja ob taki višini dohodkov, s to (nižjo) stopnjo pa se nato obdavči ves doseženi dohodek.

Znižanje katastrskega dohodka zaradi naravnih nesreč

20

- možnost znižanja katastrskega dohodka je s sprejemom ZDoh-2 ukinjena (od 2007 dalje to ni več mogoče).

Možnost znižanja katastrskega dohodka zaradi naravnih nesreč je bila leta 2007 ukinjena

Oprostitive

Na zahtevo zavezanca se v davčno osnovo ne všteva katastrski dohodek zemljišč:

- ki jih je na podlagi zakona trajno ali začasno prepovedano izkoriščati za kmetijsko pridelavo,
- na katerih so nasipi, kanali, prekop, jezovi in druge naprave za potrebe obrambe pred poplavami ali za osuševanje in namakanje,
- ki ležijo znotraj visokovodnih nasipov,
- na katerih so vrtni in drugi zaščitni nasadi ter varovalni gozdovi kot obramba pred erozijo,
- ki so v zemljiškem katastru označena kot zemljišča pod neodmerjenimi gozdnimi cestami,
- na katerih so neodmerjene planinske poti,
- na katerih so objekti za potrebe zaščite in reševanja pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- ki ležijo v obmejnem pasu in nad ali pod visokonapetostnimi daljinovodi in drugimi vodi, če je izkoriščanje v kmetijske namene onemogočeno,
- na katerih so evidentirana vojna grobišča,
- ki jih zavezanec odda v skladu s predpisi o preživninskem varstvu kmetov,
- ki jih na podlagi odločbe državnega organa o razlastitvi ali pogodbe, ki nadomešča razlastitev, ni mogoče uporabljati,
- ki jih je zavezanec z odločbo o denacionalizaciji dobil v last, ne pa tudi v posest,
- za katera je bilo v skladu s predpisi izdano dovoljenje za gradnjo.

- ki so dana v zakup za obdobje, navedeno v zakupni pogodbi,
- ki se uporabljajo za doseganje dohodka iz dejavnosti (če se zemljišča uporabljajo za dejavnost, za katero se dohodek ugotavlja na podlagi računovodstva oziroma evidenc za davčne namene, se na zahtevo zavezanca lahko izvzamejo iz obdavčitve na podlagi katastrskega dohodka),
- ki so bila neuporabna ali slabše kakovosti, vendar so z vlaganji postala uporabna ali bolj rodovitna, za obdobje treh let, z uveljavitvijo v prvem letu po usposobitvi ali izboljšanju,
- na katerih se zasadijo novi vinogradi, hmeljišča, sadovnjaki ali drugi trajni nasadi, za obdobje treh let, in za oljčne nasade za obdobje osmih let, z uveljavitvijo v prvem letu po zasaditvi,
- ki se pogozdijo, za obdobje 30 let, z uveljavitvijo v prvem letu po pogozditvi,
- na katerih so objekti posebnega pomena za obrambo ali ki so v varnostnem območju takega objekta in se zanje predpiše ukrep varovanja.

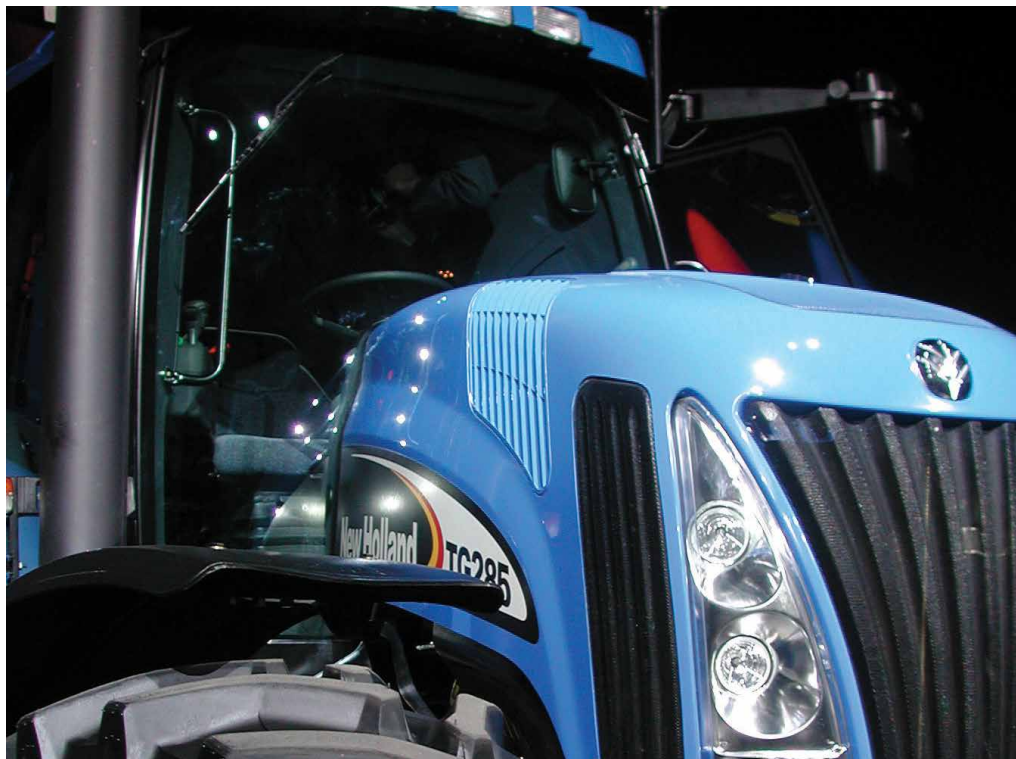
Vloge ni treba predložiti za zemljišča pod neodmerjenimi gozdnimi cestami in za zemljišča, na katerih so objekti posebnega pomena za obrambo ali so v varnostnem območju takega objekta. Po uradni dolžnosti pa davčni organ prizna tudi oprostitev od katastrskega dohodka za zemljišča, ki jih zavezanec prijavi v uporabo za namene opravljanja dejavnosti, za katero se davčna osnova ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

V davčno osnovo se od treh do osmih let ne všteva katastrski dohodek zemljišč, na katerih se zasadijo novi vinogradi in drugi trajni nasadi

Investicijska olajšava za vlaganje v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost

- kadar je mogoče z računi dokazati vlaganje sredstev članov kmečkega gospodinjstva oziroma agrarne skupnosti v osnovna sredstva in opremo, se v davčnem letu vlaganja prizna olajšava v višini 40 % vložnega zneska,
- olajšave se v delu, ki je financiran iz nepovratnih sredstev proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, proračuna RS ali proračuna EU, ne priznajo,
- olajšav ni mogoče uveljavljati za vlaganja v nakup zemljišč, nakup ali gradnjo stavb, nakup motornih vozil, razen traktorjev in druge kmetijske in gozdarske mehanizacije,
- olajšava se priznava največ do višine davčne osnove iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti,
- neizkoriščeni del olajšave lahko zmanjšuje davčno osnovo v naslednjih petih letih po letu vlaganja,
- olajšava se prizna zavezancu v sorazmernem deležu glede na skupno število zavezancev v kmečkem gospodinjstvu oziroma glede na pripadajoči solastniški ali sorazmerni delež v agrarni skupnosti,
- v primeru odtujitve osnovnega sredstva oziroma opreme, za katero je bila uveljavljena olajšava, prej kot v treh letih po letu vlaganja se znesek davčne osnove v letu odtujitve poveča za znesek izkoriščene olajšave.

Za nakup mehanizacije je mogoče uveljavljati investicijsko olajšavo

Davčne olajšave

Davčne olajšave je mogoče uveljaviti na letni ravni in to le za dohodke, ki se všteto v letno davčno osnovo.

Splošna olajšava

Uveljavljajo jo lahko vsi zavezanci, razen tistih, za katere nekdo drug uveljavlja olajšavo za vzdrževanega družinskega člana.

Če znaša skupni dohodek v evrih		znaša splošna olajšava za leto 2015 v evrih
nad	do	
	10.866,37	6.519,82
10.866,37	12.570,89	4.418,64
12.570,89		3.302,70

Osebne olajšave

Namen	znaša olajšava za leto 2015 v evrih
Invalidu s 100 % telesno okvaro	17.261,82
Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta	2.477,03

Posebna olajšava za vzdrževane družinske člane

Namen	znaša olajšava za leto 2015 v evrih
Za prvega vzdrževanega otroka	2.436,92
Za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	8.830,00
Za drugega vzdrževanega otroka	2.649,24
Za tretjega vzdrževanega otroka	4.418,54
Za četrtega vzdrževanega otroka	6.187,85
Za petega vzdrževanega otroka	7.957,14
Za vse nadaljnje vzdrževane otroke glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka	1.769,30
Za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana	2.436,92

Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje do 2.819,09 evrov.

Za vzdrževane družinske člane je zavezancem priznana olajšava

Letna davčna osnova

Vsota davčnih osnov, upoštevajoč oprostitve na zahtevo zavezanca, se zmanjša za:

- obvezne prispevke za socialno varnost (razen v primeru ugotavljanja davčne osnove z uveljavljanjem normiranih odhodkov, v primeru ugotavljanja davčne osnove po dejanskih dohodkih pa se prizna za vse člane kmečkega gospodinjstva),
- pristojbine, uvedene s predpisi o gozdovih, in
- stroške delovanja in vzdrževanja osuševalnih in namakalnih sistemov.

Če je na letni ravni tako ugotovljena davčna osnova negativna, se šteje, da je davčna osnova enaka nič.

Akontacija dohodnine od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti

Akontacija dohodnine od katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka za panje (PODP) po stopnji:

- 10 % od davčne osnove, če je skupni znesek katastrskega dohodka in PODP na posameznega zavezanca enak ali večji od 10 % povprečne plače v Sloveniji za preteklo leto,
- 0 % od davčne osnove, če je skupni znesek manjši od 10 % povprečne plače.

Akontacija dohodnine od obdavčljivih plačil za ukrepe kmetijske politike in drugih plačil iz naslova državnih pomoči po stopnji:

- 10 % od davčne osnove, če je posamezno izplačilo večje od 200 evrov,
- 0 % od davčne osnove, če je posamezno izplačilo enako ali manjše od 200 evrov,
- ta akontacija se pripiše članom kmečkega gospodinjstva v sorazmernem deležu glede na skupno število zavezancev.

Nerezidentu se akontacija dohodnine za vse dohodke izračuna po stopnji 16 % in se šteje za dokončni davek.

Informativni izračun dohodnine, napoved, odločba o odmeri

- davčni organ sestavi informativni izračun dohodnine in ga pošlje zavezancem v dveh tranšah, prvo do 30. marca in drugo do 31. maja,
- če zavezanec ne poda ugovora, informativni izračun postane odločba o odmeri dohodnine,
- zavezanci, ki ne prejmejo informativnega izračuna, pa so dosegli dohodke, višje od zneska splošne olajšave nad najvišjo mejo dohodkov (3.302,70 evra za leto 2015), ali so poleg pokojnine prejeli več kot 80 evrov dohodkov, morajo sami vložiti napoved za odmero dohodnine, rok je 31. julij,
- zavezanec, ki ne prejme informativnega izračuna in mu ni treba vložiti napovedi, jo mora vložiti, če želi, da mu davčni organ vrne med letom plačano akontacijo dohodnine.

Od posameznih izplačil obdavčljivih subvencij nad 200 evrov je v okviru osnovne kmetijske dejavnosti odtegnjena 10 % akontacija dohodnine

Odlogi/obročno plačilo/odpisi davkov in prispevkov za pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje

V povezavi z možnostjo odpisa, delnega odpisa in obročnega plačevanja davka, kot ga urejajo 101. do 110. člen ZDavP-2, se davčni zavezanci kmetje praviloma obravnavajo kot fizične osebe. Seveda pa je kmete, ki dohodek svoje dejavnosti ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, v povezavi z davki in prispevki od dohodka iz dejavnosti ter kmete, zavezance za obračunavanje DDV, v povezavi z DDV, mogoče obravnavati kot posameznike, ki samostojno opravlja dejavnost. Davčni organ obravnava vloge posamično in upošteva okoliščine od primera do primera.

Fizične osebe imajo ob izpolnjevanju zakonsko določenih pogojev možnost zaprositi za odpis, delni odpis, odlog ali obročno plačilo za vse vrste davkov, razen za prispevke za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje (za te se upoštevajo specialni področni predpisi), za akontacijo davka in dajatve, za katere davčni organ izvaja le izvršbo. Pravico lahko izkoristijo v primeru, če bi se s plačilom davčne obveznosti lahko ogrozilo preživljanje davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov, ukrepe pa je mogoče uveljaviti tudi v izjemnih primerih naravnih in drugih nesreč, daljše bolezni ali poškodbe ali smrti zavezanca ali njegovih družinskih članov.

O vlogi davčni organ odloči na podlagi podatkov, ki jih pridobi iz svojih evidenc, evidenc drugih organov in dokazov, ki jih predloži zavezanec. Pri tem upošteva podatek o dohodku, lahko pa (za odpis) tudi o prihrankih in premoženju davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov. Na zahtevo zavezanca se lahko upošteva tudi socialne razmere in zdravstveno stanje zavezanca in njegovih družinskih članov,

Fizični osebi se lahko odloži plačilo davka za največ 24 mesecev ali dovoli obročno plačevanje v največ 24 mesečnih obrokih. Davčna obveznost se lahko v celoti odpise, če se ugotovi, da mesečni dohodki na družinskega člana ne presegajo zneska minimalnega dohodka za uveljavljanje socialnih pravic.

Za davke, v povezavi s katerimi se kmetje lahko obravnavajo kot osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost, veljajo drugačna pravila. Načeloma je plačilo teh davkov mogoče odložiti ali uveljaviti obročno plačilo v primeru hujše gospodarske škode, odpisati pa jih ni mogoče. Kot hujša gospodarska škoda se štejejo situacije, na katere zavezanec ni mogel vplivati, prispevajo pa k zgubi ali zmanjšanju sposobnosti pridobivanja dohodka. Med take situacije se uvrščajo tudi naravne in druge nepredvidene nesreče.

Ne glede na navedeno lahko zavezanci (fizične osebe in osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost), uveljavijo odlog za največ 12 mesecev ali obročno plačilo davka v največ 12 mesečnih obrokih, če predložijo ustrezno zavarovanje za poplačilo obveznosti (predložitev katerega od instrumentov zavarovanja – bančna garancija, gotovinski polog itd. – ali vknjižba zastavne pravice). Fizičnim osebam za obročno plačilo v največ treh mesečnih obrokih zavarovanja ni potrebno predložiti.

Pri vlaganju prošelj za odlog ali obročno odplačilo se je treba zavedati, da je treba davščino prej ali slej plačati in da pri letnem ali dveletnem zamiku oziroma obročnem odplačevanju davka lahko nastane težava, če se škodni dogodek

ali drugi razlog za nezmožnost plačila ponovi, davčne obveznosti pa naraščajo. Za čas odloga oziroma obročnega plačila se namreč obračunajo obresti, ki se za fizične osebe določijo po evropski medbančni obrestni meri za ročnost do enega leta in za osebe, ki opravljajo dejavnost po referenčni obrestni meri za izračun državne pomoči, ki jo objavi Evropska komisija, in to v višini, ki velja na dan izdaje odločbe o odlogu oziroma obročnem plačilu.

Če davčni zavezanec, ki mu je odobreno obročno plačilo, zamudi s plačilom obroka, mora takoj plačati tudi vse preostale obroke. Z odpisom davčna obveznost za odpisani davek v celoti preneha.

Po Zakonu o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95), je kmetom dana možnost zmanjšanja ali odpisa prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. z Zakonom o uravnoteženju javnih financ ZUJF (Ur. l. RS, št. 40/2012) pa je bila ukinjena možnost zmanjšanja ali odpisa prispevkov za zdravstveno zavarovanje.

Kronologija sprememb ZDoh-1 in ZDoh-2 na področju obdavčevanja osnovne kmetijske dejavnosti

Plačila, ki so se vštela v davčno osnovo oziroma so bila oproščena plačila dohodnine, in način vštevanja (delež dejansko prejetih neposrednih plačil oziroma pripis povprečnega zneska subvencij na hektar) ter možnost uveljavljanja investicijskih olajšav od leta 2005 dalje

Leto	Delež obdavčljivih neposrednih plačil, ki se všteta v davčno osnovo, oz. povprečni znesek na ha	Obdavčitev OMD plačil	Možnost uveljavljanja investicijske olajšave in višina olajšave
2005	25 %	DA	NE
2006	50 %	DA	NE
2007	povprečni znesek na ha	DA	NE
2008	povprečni znesek na ha	NE	NE
2009	povprečni znesek na ha	NE	25 %, 30 %
2010	povprečni znesek na ha ali 50 %	NE	30 %
2011	50 %	NE	30 %
2012	50 %	NE	40 %
2013	50 %	NE	40 %
2014	100 %	NE	40 %
2015	100 %	NE	40 %

Priloga 1: Svetovalno orodje. Primerjava obdavčitve na kmetiji po katastrskem dohodku (KD) z upoštevanjem normiranih odhodkov (NormDoh) ter po dejanskih prihodkih in odhodkih (DejDoh) na podlagi Zakona o dohodnini - ZDoh-2

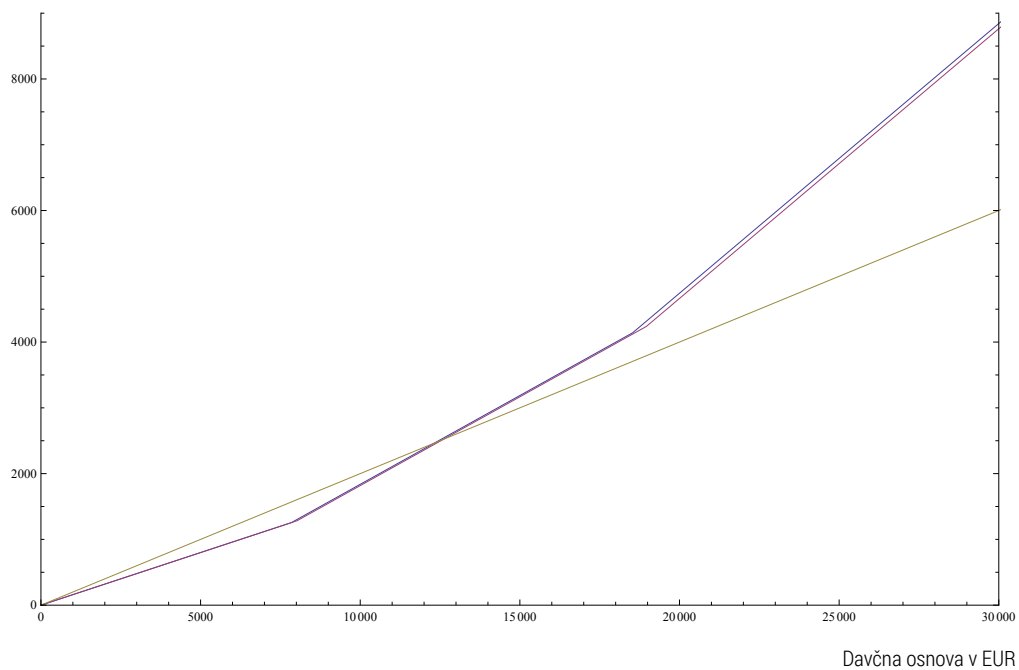
Dohodki iz osnovne kmetijske in gozd. dejavnosti	KD	NormDoh	DejDoh
A. Katastrski dohodek - KD (1)	5.000,00		
Obdavčljive subvencije	15.000,00		
Prihodek od prodaje in drugi prihodki (brez subvencij)		70.000,00	70.000,00
B. Investicijske podpore - dolgoročne pasivne časovne razmejitev (2)		0,00	0,00
C. Vse prejete subvencije (3)		30.000,00	30.000,00
D. Olajšava za vlaganja (4)	1.000,00		1.000,00
E. Stroški v zvezi z opravljanjem dejavnosti			70.000,00
Material			30.000,00
Storitve (tudi vodenje računovodstva)			10.000,00
Amortizacija			20.000,00
Stroški najete delovne sile			10.000,00
F. Prispevki (5)	1.000,00		2.000,00
G. Davčna osnova iz kmet. dejavnosti (A+B+C-D-E-F)	18.000,00	20.000,00	27.000,00
Ostali dohodki			
H. Plača, pokojnina, dohodek iz druge dejavnosti, iz premoženja, drugi dohodki	0,00		0,00
I. Dohodki skupaj (bruto davčna osnova)	18.000,00	20.000,00	27.000,00
Oljašave			
J. Splošna olajšava (6)	3.302,70		3.302,70
K. Druge olajšave			
L. Vzdrževani člani (7)	2439,92		2439,92
M. Neto davčna osnova (I-J-K-L)	12.257,38	20.000,00	21.257,38
Povprečna stopnja			

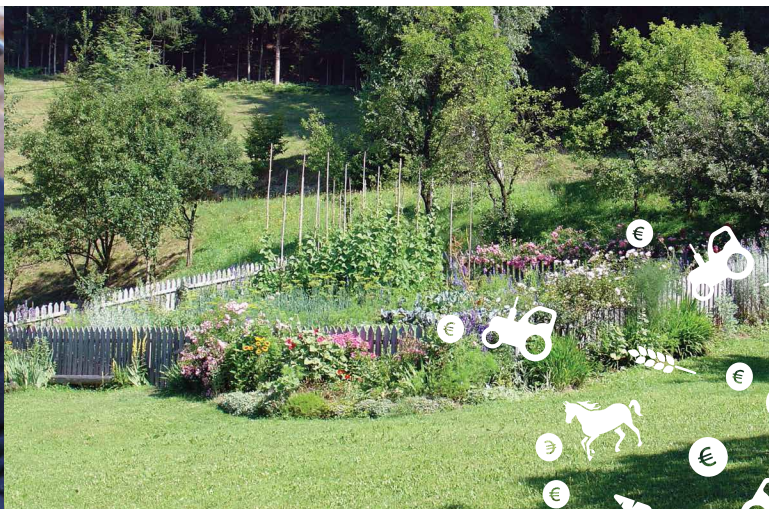
Število kmetijskih zavarovancev na kmetiji (km.zav.)	2		
N. Dav. osnova za izračun povprečne stopnje dohodnine (G/km.zav.+H-J-K-L)	12.257,38		7.757,38
O. Dohodnina od N-ja	2.427,14	4.000,00	1.241,18
P. Povprečna stopnja O/N	20 %	20 %	16 %
R. Davčna osnova za izračun dohodnine (G+H-J-K-L)	12.257,38	20.000,00	21.257,38
S. Dohodnina	2.427,14	4.000,00	3.401,18
T. Akontacija dohodnine			
U. Preostane za plačilo (+) ali vračilo (-)	2.427,14	4.000,00	3.401,18

- (1) Katastrski dohodek kmetijskih in gozdnih zemljišč in pavšalna ocena dohodka od čebelarstva, z upoštevanimi oprostitvami KD (73. člen ZDoh-2).
- (2) Del investicijske podpore, sorazmeren z deležem letne amortizacije osnovnega sredstva, za pridobitev katerega je podpora prejeta.
- (3) Vse prejete subvencije, vključno z podnebno-okoljskimi in OMD plačili.
- (4) Največ 40% dokazljive vrednosti investicije v osnovna sredstva (razen nakupa zemljišč, nakupa ali gradnje stavb in nakupa neindustrijskih motornih vozil; pri DejDoh le nakup večine opreme in neopredmetenih OS), neizkoriščen del olajšav se lahko prenese v največ naslednjih pet let po letu vlaganja. Olajšava se prizna le za lastna investirana sredstva, v delu prejete podpore se ne prizna - 73.a (KD) oz. 66.a (DejDoh) čl. ZDoh-2.
- (5) Prispevki zavezanca za socialno zavarovanje iz kmetijstva, pristojbine za gozdne ceste in za melioracijske sisteme. Pri DejDoh se prištejejo tudi prispevki za socialno zavarovanje kmečko zavarovanih članov.
- (6) Splošna olajšava znaša do 10.866,37 eur skupnega dohodka 6.519,82 eur, nad 10.866,37 in do 12.570,89 eur skupnega dohodka 4.418,64 eur, nad 12.570,89 eur skupnega dohodka pa 3.302,70 eur. Izračun je samodejen.
- (7) Za prvega vzdrževanega otroka se prizna 2.436,92 eur, za drugega vzdrževanega otroka 2.649,24 eur, za tretjega 4.418,54 eur, za četrtega 6.187,85 eur, za petega 7.954,14 eur. Za vsakega nadaljnjega vzdrževanega otroka se prizna še 1.769,30 eur gede na predhodnega. Za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana znaša olajšava 2.436,92 eur. Vnos podatka ni samodejen.

Priloga 2: Grafični prikaz davčne osnove in dohodnine na podlagi dohodninske lestvice za leto 2015 ter v primeru cedularne obdavčitve z 20 % fiksno stopnjo

Dohodnina v EUR

DOHODNINA IN KMETIJSTVO